ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudkyň JUDr. Terezy Kučerové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **B. G.**, zast. JUDr. Václavem Hajšmanem, advokátem, se sídlem náměstí Republiky 204/30, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 11. 2024, č. j. MV-151281-5/SO-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 1. 2025, č. j. 17 A 21/2024-50,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 1. 2025, č. j. 17 A 21/2024-50, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobci byla podle § 871 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů („zákon o pobytu cizinců“), rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 4. 9. 2024, č. j. OAM-9298-46/ZR-2023, zrušena platnost povolení k trvalému pobytu na území a současně mu byla v souladu s § 87l odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena 30denní lhůta k vycestování z území. Odvolání žalobce směřující proti tomuto rozhodnutí žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla.

[2] Žalobce následně podal proti rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Plzni žalobu, ten ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud neshledal zásah do žalobcova soukromého a rodinného života nepřiměřeným, přestože těžiště tohoto života je právě v ČR, kde žije převážná část jeho užší rodiny. Krajský soud se ztotožnil s argumentací

správních orgánů, dle níž trvá nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost ČR nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce („stěžovatel“) kasační stížnost. V jejím úvodu namítá nesprávný procesní postup krajského soudu, který – ani přes jeho výslovný návrh – nevyzval jím označené rodinné příslušníky ke sdělení, zda hodlají uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení. Krajský soud je tímto zkrátil na procesních právech vymezených v § 34 odst. 3 s. ř. s., zejména na právu nahlížet do spisu či žádat, aby jim při jednáních, o nichž byl povinen je vyrozumět, udělil slovo. Tato procesní vada mohla mít dle stěžovatele za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, a to zejména v souvislosti s posouzením otázky přiměřenosti zásahu do stěžovatelova soukromého a rodinného života.

[4] Nejvyšší správní soud s ohledem na závěry obsažené v části III. tohoto rozsudku blíže nerekapituloval obsah kasačních námitek.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[7] Kasační stížnost je přijatelná a důvodná. Krajský soud totiž zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tím se dopustil zásadního procesního pochybení, které mohlo mít vliv na výsledek soudního řízení.

[8] Jak již bylo uvedeno shora, stěžovatel v prvé řadě namítl porušení procesních práv svých rodinných příslušníků, kteří v rozporu s § 34 odst. 2 s. ř. s. nebyli krajským soudem vyrozuměni o probíhajícím soudním řízení a nebyli vyzváni, aby ve stanovené lhůtě oznámili, zda v tomto řízení budou uplatňovat svá zákonná práva. Této námitce Nejvyšší správní soud přisvědčil. Vycházel přitom ze závěrů svého rozsudku ze dne 18. 7. 2024, č. j. 8 Azs 83/2024-39, č. 4631/2024 Sb. NSS, vydaného ve skutkově obdobné věci.

[9] Podle § 34 odst. 1 s. ř. s., *osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.*

[10] Podle § 34 odst. 2 s. ř. s., *navrhovatel je povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. Předseda senátu takové osoby*

vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě. Současně s vyrozuměním je poučí o jejich právech. Obdobně předseda senátu postupuje, zjistí-li se v průběhu řízení, že je tu další taková osoba. O osobních údajích, o těchto osobách uváděných, platí přiměřeně ustanovení § 37 odst. 3.

[11] Osobou zúčastněnou na řízení se tak dle dikce citovaných ustanovení stane subjekt, který je na svých právech vydáním či zrušením napadeného rozhodnutí dotčen (materiální podmínka) a současně, kdo ve stanovené lhůtě oznámí, že práva osoby zúčastněné na řízení bude uplatňovat (formální podmínka).

[12] V rámci vymezení okruhu osob zúčastněných na řízení se přitom předpokládá aktivita na straně soudu, který i v případě, kdy žalobce nesplní povinnost osoby zúčastněné na řízení uvést, sám těmto osobám umožní svá práva v řízení uplatňovat (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004-75, č. 1479/2008 Sb. NSS). Pokud tak soud nepostupuje, zatíží řízení vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2007, č. j. 5 As 3/2007-68, ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 140/2012-22, ze dne 9. 11. 2016, č. j. 2 As 256/2016-92, či ze dne 13. 10. 2021, č. j. 8 As 190/2019-39).

[13] Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že taková vada ve výjimečných případech nemusí vést ke zrušení rozhodnutí krajského soudu. Půjde zejména o situace, kdy je s ohledem na okolnosti dané věci zřejmé, že tato vada jednoznačně nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, tj. bez ohledu na případné vyjádření osoby zúčastněné na řízení a její důkazní návrhy by výsledek soudního řízení byl stejný (rozsudek NSS sp. zn. 1 As 39/2004 a rozsudek NSS ze dne 20. 4. 2017, č. j. 2 Azs 343/2016-44, bod 19). Nejvyšší správní soud v již shora zmiňovaném rozsudku č. j. 8 Azs 83/2024-39 dovodil, že: „*Osoba zúčastněná na řízení však zpravidla vždy může svou procesní aktivitou působit na výsledek řízení. Tato vada v postupu krajského soudu tudíž zpravidla povede ke zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu bez dalšího*.“

[14] Pro posouzení toho, zda se o popsanou zásadní vadu řízení jedná, je tak v nynější věci rozhodné, zda některý z rodinných příslušníků stěžovatele, který je jako osoby potenciálně zúčastněné na řízení v žalobě výslovně označil, splňoval materiální podmínku podle § 34 odst. 2 s. ř. s.

[15] Rodinné příslušníky cizince je třeba obecně považovat za osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, a to i v řízeních týkajících se rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění či zamítnutí pobytové žádosti. V rozhodnutí ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že: „*Řízení o vydání pobytového oprávnění se netýká pouze stěžovatele samotného, ale přímým způsobem zasahuje také do práv jeho nezletilé dcery a družky. I jejich dosavadní rodinný život je v podstatě odvislý od výsledku správního řízení stěžovatele. Správní rozhodnutí proto objektivně zasahuje rovněž do jejich právní sféry.*“ (shodně srov. též rozsudky NSS ze dne ze dne 8. 3. 2023, č. j. 10 Azs 12/2023–67, a ze dne 29. 11. 2023, č. j. 8 Azs 140/2022–30).

[16] Z uvedeného vyplývá, že rodinní příslušníci mají právo hájit svá práva související s řízením týkajícím se pobytového oprávnění žalobce, a to bez ohledu na to, zda byli

účastníky správního řízení či nikoli (rozsudek NSS ze dne 18. 2. 2022, č. j. 5 Azs 308/2020-76, bod [20]).

[17] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu předloženého žalovanou zjistil, že stěžovatel na území ČR žije se svou družkou D. G. a jejich nezletilým synem F. G.. V tuzemsku se nachází také stěžovatelova manželka S. G. a zletilá dcera S. G. spolu se zletilým synem B. G.. Ve vztahu k těmto osobám žalovaná na str. 11 a 12 napadeného rozhodnutí posuzovala přiměřenost zásahu práva na rodinný život. Dospěla přitom k závěru, že k jistému zásahu v tomto směru nepochybně dojde, nejedná se však o zásah nepřiměřený. S tímto závěrem se ztotožnil také krajský soud pod bodem [32] napadeného rozsudku.

[18] Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí, jímž byla stěžovateli zrušena platnost povolení k trvalému pobytu a bylo mu uloženo z území ČR vycestovat, resp. rozhodnutí žalované, které jeho závěry potvrzuje, se netýká pouze práv stěžovatele, nýbrž zasahuje i do práva na soukromý a rodinný život jeho rodinných příslušníků, kteří na území ČR žijí. To ostatně plyne i z písemných prohlášení B. G., D. G. a S. G., která byla přiložena k žalobě. Krajský soud proto mohl bez jakýchkoliv obtíží seznat, že se napadené rozhodnutí dotýká rovněž práv družky stěžovatele, jeho dětí, a dokonce i jeho manželky, s níž stěžovatel sdílí dluh, který společně umořují v rámci insolvenčního řízení.

[19] Rodinní příslušníci stěžovatele proto měli být krajským soudem vyrozuměni o probíhajícím řízení a vyzváni, aby ve stanovené lhůtě oznámili, zda v tomto řízení budou uplatňovat práva osob zúčastněných na něm. Nic na tom nemění ani skutečnost, že někteří z nich k věci podali již výše zmíněná písemná vyjádření. Procesní práva osob zúčastněných na řízení jsou totiž širšího charakteru, jak plyne z § 34 odst. 3 s. ř. s. Nadto ze zvukového záznamu z jednání krajského soudu plyne, že o těchto důkazních návrzích, jimiž stěžovatel dokládal dotčení práv osob potenciálně zúčastněných na řízení, nebylo krajským soudem rozhodnuto.

[20] Jakkoli Nejvyšší správní soud nemůže předvídat, zda uvedení rodinní příslušníci stěžovatele budou k výzvě krajského soudu uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení, nelze vyloučit, že jejich případná argumentace bude mít vliv zejména na závěry krajského soudu týkající se přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Krajský soud proto zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Nejvyšší správní soud z tohoto důvodu napadený rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[21] S ohledem na povahu procesní vady se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat ostatními kasačními námitkami stěžovatele, neboť případná procesní aktivita osob zúčastněných na řízení může ovlivnit podobu vypořádání žalobních námitek ze strany krajského soudu (zejména pokud jde o otázku přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, byť nelze vyloučit, že se vyjádří i k otázce nebezpečí narušení veřejného pořádku stěžovatelem). Vypořádání kasačních námitek by proto v tuto chvíli bylo předčasné.

[22] Krajský soud v dalším řízení vyrozumí okruh možných osob zúčastněných na řízení podle § 34 odst. 2 s. ř. s. a spolu s poučením je vyzve k oznámení, zda budou v řízení

uplatňovat svá práva. Následně krajský soud při vypořádání žalobních bodů přihlédne k případné procesní aktivitě osob zúčastněných na řízení.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu